

Szanowni Państwo, drodzy Czytelnicy, oddaję w Państwa ręce 46. numer Kwartalnika „Niepełnosprawność – zagadnienia, problemy, rozwiązania”. W bieżącym wydaniu przedstawiamy Państwu m.in. opracowania młodych ludzi nauki, którzy zostali laureatami XVIII edycji ogólnopolskiego konkursu na najlepsze prace magisterskie i doktorskie poświęcone problematyce niepełnosprawności „Otwarte drzwi”.

W dziale „Rehabilitacja” prezentujemy artykuł przedstawiający założenia rehabilitacji kompleksowej, na którą składa się rehabilitacja: zawodowa, psychologiczno-społeczna i medyczna. Autorzy omawiają cel rehabilitacji kompleksowej, którym jest przywrócenie osoby niepełnosprawnej do maksymalnie samodzielnego życia w społeczeństwie, w tym aktywności zawodowej, twórczej i społecznej. Rekomendują również przywrócenie tzw. Polskiej Szkoły Rehabilitacji i w jak największym stopniu wykorzystanie jej założeń w systemie rehabilitacji i aktywizacji osób niepełnosprawnych.

W dziale „System wsparcia osób niepełnosprawnych” przedstawiamy m.in. artykuł naukowy podejmujący bardzo istotny temat związany z funkcjonowaniem osób niepełnosprawnych intelektualnie w polskim wymiarze sprawiedliwości. Bardzo często, mimo dużych defektów poznawczych u osób niepełnosprawnych intelektualnie czy też uprzedzeń ze strony społeczeństwa oraz przedstawicieli wymiaru sprawiedliwości, osoby niepełnosprawne intelektualnie mogą być wiarygodnymi świadkami w procesie karnym. Wymaga to jednak dostosowania reguł przesłuchania do szczególnych właściwości świadków niepełnosprawnych intelektualnie. Standardowe reguły stosowane w stosunku do tych świadków co do zasady okazują się nieskuteczne w realizacji celów postępowania karnego. Świadkowie niepełnosprawni intelektualnie stanowią potencjalne źródło dowodowe. W związku z powyższym ważne jest, by stworzyć dla tych osób jak najkorzystniejsze warunki uzyskania od nich zeznań, które będą w dalszej części postępowania stanowić pełnowartościowy materiał dowodowy.

W kolejnym artykule przedstawiamy bardzo interesujący temat dotyczący architektury w terapii zaburzeń psychicznych. Podstawowym założeniem pracy jest stwierdzenie, że środowisko zabudowane, w którym przebywamy, wywiera istotny wpływ na naszą psychikę oraz samopoczucie. Sam budynek nie leczy, ale zaprojektowanie go w sposób właściwy pomaga zwiększyć skuteczność terapii realizowanej w danym ośrodku oraz skoncentrować się na pacjencie. W dojściu do lepszej kondycji chorym mogą pomóc właściwie zaprojektowane ośrodki wsparcia psychicznego. Odpowiednie decyzje projektowe i dobrze zaprojektowane przestrzenie mogą łagodzić negatywne odczucia i nawet sprzyjać powstawaniu pozytywnych wrażeń.

W dziale „Społeczno-ekonomiczne aspekty niepełnosprawności” prezentujemy m.in. artykuł naukowy *Tożsamość kulturowa słyszących dzieci głuchych rodziców (CODA) i osób*

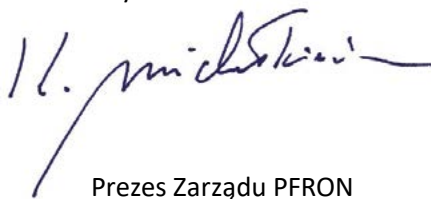
głuchych – porównawcze badanie ilościowe. Tożsamość słyszących dzieci głuchych rodziców (CODA), kształtująca się na styku Głuchego i słyszącego kontekstu kulturowego, może być opisana jako trzecia kultura, będąca – wskutek unikalnych doświadczeń – nową jakością w stosunku do powyższych kontekstów. Rodzi to pytanie o kształt tożsamości tej grupy i różnice wobec głuchych i słyszących, a także o możliwe związki tożsamości kulturowej ze zmiennymi, takimi jak poziom wykształcenia czy znajomość języka migowego.

Doświadczenia osób CODA były jak dotąd prezentowane w pracach opisowych i jakościowych, istniała jednak luka w podejściu ilościowym. Przedstawione opracowanie stanowi próbę jej wypełnienia, stosując paradygmat akulturacji w celu opisanie tożsamości kulturowej Głuchych. Porównanie CODA ze słyszącymi i głuchymi umożliwiło umiejscowienie tej grupy w szerszym kontekście.

Przeprowadzone analizy wykazały istnienie różnic międzygrupowych w tożsamości kulturowej, potwierdzając postawioną hipotezę. U CODA najczęściej występowała tożsamość dwukulturowa, umiejscawiając badanych pod względem akulturacji do kultury Głuchych między słyszącymi a niesłyszącymi. Zauważono również istotne związki między tożsamością kulturową a znajomością języka migowego, jak również powiązania z poziomem wykształcenia. Uzyskane rezultaty wskazują dalsze możliwe kierunki badań.

Z życzeniami ciekawej lektury

Krzysztof Michałkiewicz

Prezes Zarządu PFRON

Przewodniczący Międzynarodowej Rady Programowej